

Opgave 1 – Wereld: De productieketen van sheaboter

Bij deze opgave horen de bronnen 1 en 2.

Gebruik de bronnen 1 en 2 en het kaartenkatern.

De wereld is verdeeld in zes landschapszones. In twee van deze landschapszones groeien karitébomen.

- 1p 1 Geef de namen van deze twee landschapszones.

De mondiale vraag naar plantaardige vetten zoals palmolie en sheaboter neemt toe.

- 2p 2 Geef een reden voor deze toenemende vraag
- vanuit de demografische dimensie;
 - vanuit de economische dimensie.

Gebruik bron 2.

Traditionele centrum-periferieverhoudingen, zoals in de productieketen van sheaboter, leiden in perifere landen vaak tot ruilvoetverslechtering.

- 2p 3 Geef aan
- waaruit blijkt dat de productieketen van sheaboter een voorbeeld is van een traditionele verhouding tussen centrum en periferie;
 - welke maatregel Afrikaanse landen in de productieketen van sheaboter kunnen nemen om ruilvoetverslechtering tegen te gaan.

Gebruik de bronnen 1 en 2.

Door de toenemende aandacht voor duurzaamheid geven steeds meer consumenten de voorkeur aan producten waarin sheaboter in plaats van palmolie verwerkt is.

- 2p 4 Beredeneer waarom het onwaarschijnlijk is dat sheaboter palmolie zal verdringen als belangrijkste plantaardige vet op de wereldmarkt.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.

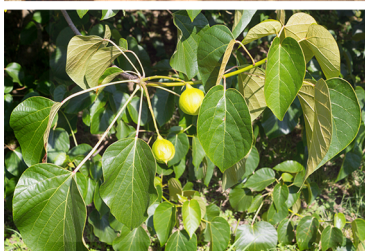
Opgave 1 – Wereld: De productieketen van sheaboter

bron 1

Sheaboter

Sheaboter is een plantaardig vet dat wordt gebruikt in de voedingsmiddelenindustrie als duurzamer alternatief voor palmolie. Ook in cosmetische producten wordt vaak sheaboter gebruikt. De sheaboter wordt gewonnen uit noten van de Afrikaanse karitéboom. Deze boom draagt na 20 jaar zijn eerste noten en na 45 jaar is de notenproductie optimaal.

Karitébomen komen voor in de twee landschapszones direct ten zuiden van de Sahara (zie bron 2) en staan verspreid in het landschap. Families bezitten vaak één of enkele karitébomen waarvan ze jaarlijks de noten verzamelen.

bron 2

De productieketen van sheaboter

De traditionele verwerking van kariténnoten tot sheaboter is arbeidsintensief werk. Niet alle noten worden op traditionele wijze verwerkt. De noten worden ook onbewerkt verkocht aan lokale handelaren die deze noten weer doorverkopen. De noten worden daarna machinaal verwerkt tot sheaboter voor de internationale markt.

De productieketen van kariténoot naar sheaboter

